

KS. STANISŁAW WYRZYKOWSKI (1871-1938)

Urodził się 21 września 1871 roku w Pogorzeli. Był synem Konstantego, dzierżawcy dóbr, i Matyldy z domu Lauterbom. Początkowo uczył się w domu u prywatnych nauczycieli, a w 1882 roku rozpoczął naukę w gimnazjum śremskim, skąd przeniósł się do gimnazjum w Demmin na Pomorzu, zdając tam maturę 2 lutego 1894 roku. Jako gimnazjalista należał do tajnego koła samokształceniowego, w którym krzewiono ducha polskiego, uczono się historii i literatury polskiej. Proboszcz Langer ze Stralsundu opiniował, iż odprawiał specjalne świeckie nabożeństwa dla licznych tam robotników rolnych Polaków, pozyskując powszechny szacunek.

Po maturze wstąpił do Seminarium Duchownego w Poznaniu. Wyświęcony został w Gnieźnie 24 lutego 1898 roku. Początkowo był wikariuszem w Pogorzelicu u swego stryja proboszcza Edwarda Wyrzykowskiego, skąd po kilku miesiącach przeniesiony został do Domachowa, pomagając schorowanemu proboszczowi, księdzu Hejnowskiemu. W 1899 roku był krótko mansjonarzem w Kościanie, po czym w grudniu tegoż roku został komendantem w Podgórzu pod Toruniem. Pracował tam gorliwie nad spolszczeniem niemieckiej parafii i otaczał opieką duszpasterską żołnierzy Polaków w armii pruskiej, znajdujących się na poligonie w pobliżu Torunia. Odnowił kościół w Podgórzu, pozakładał polskie stowarzyszenia (nie ustalono jakie), biorąc udział w życiu kulturalnym polskiego Torunia.

1 stycznia 1904 roku został proboszczem w Jaraczewie. Udzielał się tam w polskim ruchu spółdzielczym, zasiadając w radzie nadzorczej Banku Ludowego, a także będąc wiceprezesem rady nadzorczej Spółki „Rolnik” w Jaraczewie. Był również wiceprezesem jaraczewskiego Kółka Rolniczego. Na początku strajku szkolnego, w lipcu 1906 roku przez godzinę przemawiał na wiecu protestacyjnym w Jaraczewie w sprawie usuwania języka polskiego z nauki religii w szkołach elementarnych. Był patronem Katolickiego Towarzystwa Robotników Polskich w Jaraczewie, liczącego 74 członków w 1906 roku. Z drugiej strony, wg opinii lokalnych władz pruskich, nie brał udziału w życiu stowarzyszeń polskich, a jeżeli w zarządach takowych zasiadał, czynił to z racji urzędu proboszcza.

W 1909 roku otrzymał probostwo-prepozyturę w Dębnie. Brakuje wzmianek o jego tamtejszej działalności pozakościelnej, poza tym, iż w 1917 roku zbierał w parafii datki na ludność Królestwa Polskiego. Z powodu złego stanu zdrowia zrezygnował z tego probostwa, przenosząc się 1 lipca 1925 roku na prebendę św. Ducha w Wolsztynie. W kampanii wyborczej w 1928 roku solidaryzował się z proendecką listą nr 24 Komitetu Katolickonarodowego. Wycofując się z życia publicznego, zajmował się duszpasterstwem w szpitalu powiatowym i w sierocińcu.

Zmarł 21 czerwca 1938 roku. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Wolsztynie. Poczynił zapis na Zakład Sierot w Wolsztynie.